

Sērga iegriež eksportam

Samazinoties patēriņam restorānu segmentā, sarūk izvestā siera apjoms

INGRĪDA
MIČĀNE

Latvijā šogad saražots vairāk siera un biezpiena nekā pērn, tikmēr eksporta apjoms sarūk. Tomēr šī tendence neesot satraucoša, jo situāciju izlīdzina minēto produktu patēriņa pieaugums vietējā tirgū. Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka šā gada deviņos mēnešos Latvijā saražotas 40 200 tonnas siera un biezpiena, kas ir 2,1% kāpums pret pagājušo gadu, tikmēr ārzemju tirgos pārdots par 3% mazāk. Viens no iemesliem ir Covid-19 pandēmijas dēļ Eiropā slēgtie restorāni un picērijas, kur līdz šim nonāca liela daļa Latvijas siera.

"Eksporta kritumu var izskaidrot ar faktu, ka Vācijā, Nīderlandē, Itālijā un citviet slēdza daudzas ēstuves, kur ēdienu gatavošanā izmanto mūsu sieru. Tomēr kopumā siera un biezpiena ražošanā izteiktu problēmu nav, saražoto produktu apjoms pieaug. Patlaban produkti tiek eksportēti uz 94 valstīm. Būtiski, ka imports samazinājies par 4%, tātad vairāk patērējam pašu ražoto, nevis ievesto," norāda biedrības "Siera klubs" vadītāja Vanda Davidanova. Viņa arī akcentē, ka tirgu turpina bagātināt jauni piena produkti. Piemēram, AS "Smiltenes piens" piedāvā asotņus mēnešus nogatavinātu sieru "Smiltene", "BIO Krievijas", "BIO Holandes" sieru, AS "Limbažu siers" – "BIO Grande Duro" un četru veidu svaigā siera bumbas, AS "Latgales piens" – sieru "Panīrs" u. c. Krievni pieaudzis jogurtu, biezpiena krēmu un tortiņu sortiments.

Liek akcentu uz bioprodukciju

AS "Smiltenes piens" valdes priekšsēdētāja Ilze Bogdanova norāda, ka šogad siera un biezpiena eksports veido 11% no apgrozījuma. "Lai gan restorānu un viesnīcu segments šajā daļā veido nelielu procentu, pavasarī, kad bija pandēmijas pirmais vilnis, arī mēs izjutām šā segmenta trūkumu. Rezultātā eksports kritās. Tomēr situācija ātri normalizējās, un patlaban vērojams pat pieaugums, jo sāksis jauno produktu eksports uz jauniem tirgiem," stāsta Ilze Bogdanova. Tā kā eksportā īpaši tiek pieprasīta bioprodukcija, uzņēmums šogad sācis bioloģiskā piena pārstrādi, ražojot bioloģisko sieru un biezpienu, kas lielākoties tiek eksportēti. Izstrādāta arī siera šķirne, kas tiek ražota tikai eksportam. Šogad uzņēmuma attīstībā investēti vairāk nekā viens miljons eiro, bet pārstrādātās izejvielas apjoms ir par 12% lielāks nekā pērn. Siera un biezpiena patēriņš pieaug, tādēļ uz nākamā gada "Smiltenes piens" rau-

gās cerīgi. "Izvirzīti jauni mērķi, tiek strādāts pie jauniem produktiem. Tirgus tendences rāda, ka pircēji priekšroku dod fasētās

SIERA UN BIEZPIENA EKSPORTS

Gads	Apjoms (kg)	Vērtība (eiro)
2020 (I–IX)	21 841 858	69 107 623
2019	29 339 145	95 653 822
2018	26 169 007	83 459 529
2017	22 757 983	76 771 057
2016	18 370 695	50 477 188
2015	16 764 257	48 680 489

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

preces izvēlē, līdz ar to arī mums ir jāpielāgojas šīm vēlmēm," tā uzņēmuma vadītāja.

Vietējo pērk vairāk

AS "Jaunpils pienotava" valdes priekšsēdētājs Viesturs Krilovs atzīst, ka uzņēmums eksportam atvēlē līdz pat 30% saražotā. Eksporta rādītājus sērgas laikā noturēt nenākas tik viegli kā agrāk, tomēr situāciju atslēgo tas, ka vietējā tirgū pieprasījums arvien aug. "Eksportējam biezpienu – lielākoties uz ES, tad seko ASV un Izraēla. Novērojam, ka biezpienu pērk arvien vairāk – gan lieto, gan treknāko –, līdz ar to plānojam palielināt ražošanu. Piena pietiek, jo sadarbības partneri zemnieki ieinteresēti to pārdot mums labās cenas dēļ, tā ka iepirkuma likne aug un produkcijas noiets galvassāpes nesagādā," tā V. Krilovs.

Kopējam preču eksportam septembrī straujš lēciens

Kā liecina CSP dati, Latvijā šā gada deviņos mēnešos kopumā eksportēja preces 9,457 miljardu eiro vērtībā, kas ir par 1,3% mazāk nekā 2019. gada attiecīgajā periodā. Tikmēr septembris izcēlies ar negaidītu rekordu, jo šajā mēnesī eksportētas preces 1,275 miljardu eiro apmērā, kas ir par 18,7% vairāk nekā augustā un par 13% jeb 146,3 miljoniem eiro vairāk nekā 2019. gada septembrī.

Septembrī visvairāk eksportēta koksne – 166,444 miljonu eiro vērtībā (13,1% no kopē-

PUBLICITĀTES FOTO

"Šis laiks visiem ir neprognozējams, grūti plānot jaunus projektus. Tomēr saglabājot iekšējo mieru un strādājot kopā ar lielisku komandu, kopumā gads vērtējams kā labs," saka "Smiltenes piena" vadītāja Ilze Bogdanova.

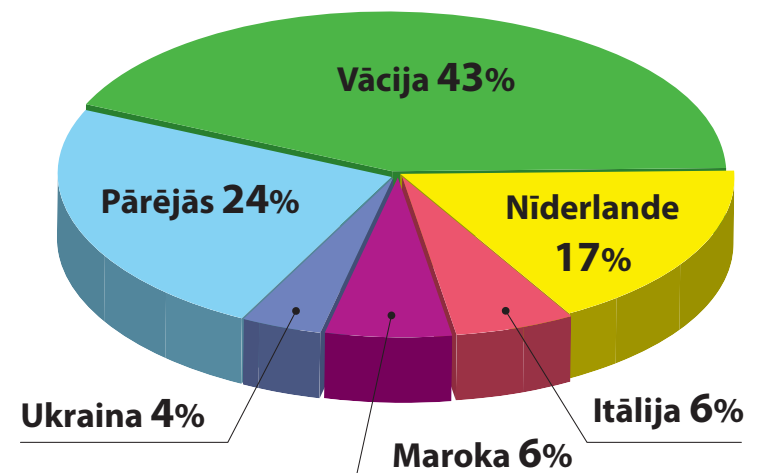
jā eksporta), kas ir par 0,04% vairāk nekā pērnajā septembrī.

Nedaudz vairāk kā pusi no kopējā preču eksporta kāpuma septembrī nodrošināja lauksaimniecības nozare. Galvenais eksporta pieaugumu veicinošais faktors bija ļoti labā raža, līdz ar to lielākais pieaugums septembrī fiksēts graudaugu produktos, kuru eksports salīdzinājumā ar pagājušā gada septembri audzis par 75,1%.

TIMURA SUBHANKULOVA FOTO

SIERA EKSPORTS PA VALSTĪM 2020. G.

Avots: Zemkopības ministrija

Saskaņā ar AS "Swedbank" ekonomistu prognozēm, šogad kopumā eksportā varētu būt ap-

mēram 5% kritums, nākamgad tiek prognozēts 3,1% kāpums, bet 2022. gadā – 4,2% kāpums.

• www.smiltenespiens.lv • www.pienaspeks.lv